

Brüsszel, 2026. június 11.
(OR. en)

7468/26

Intézményközi referenciaszámok:

2025/0234 (NLE)
2025/0237 (COD)
2025/0241 (COD)

AGRI 199
AGRIFIN 81
FIN 433
CADREFIN 246
CODEC 1035
ENV 579
FORETS 85

FELJEGYZÉS

Küldi: a Tanács Főtitkársága
Címzett: a delegációk

Tárgy: A 2027 utáni közös agrárpolitika: rugalmasság, szubszidiaritás és közös uniós célkitűzések
– *Irányadó vita*

E feljegyzés melléklete az elnökségi háttéranyagot és a Tanács (Mezőgazdaság és Halászat) 2026. június 22–23-i ülésére összeállított irányadó kérdéseket tartalmazza.

A 2027 utáni KAP-reformról az európai mezőgazdaságot érintő jelentős gazdasági, környezeti és geopolitikai kihívások közepette folynak a tárgyalások. A mezőgazdasági termelők egyre nagyobb mértékben szembesülnek piaci volatilitással, éghajlattal kapcsolatos kockázatokkal és a jövedelmekre nehezedő nyomással. Ugyanakkor az európai mezőgazdaságnak a továbbiakban is versenyképesnek kell lennie, és közben hozzá kell járulnia környezetvédelmi, éghajlat-politikai és élelmezésbiztonsági célkitűzések teljesítéséhez, valamint időtállóan is kell maradnia új technológiák és innovációk beépítése és olyan stratégiák végrehajtása révén, amelyek generációs megújulást eredményeznek. Felismerve ezeket a kihívásokat, és annak tudatában, hogy a 2027 utáni KAP-nak meg kell felelnie a célnak, a tagállamok többször is hangsúlyozták, hogy egyszerűbb, rugalmasabb és arányosabb KAP-ra van szükség, amely jobban igazodik a nemzeti és regionális realitásokhoz.

A 2027 utáni KAP-ra és közös piacszerkezésre vonatkozó javaslatok azon az elven alapulnak, hogy a KAP-nak továbbra is közös uniós politikának kell maradnia, ugyanakkor nagyobb felelősséget és elszámoltathatóságot kell a tagállamokra ruházni azt illetően, hogy miként teljesítik a közös célkitűzéseket. A javaslatok a KAP-támogatást beépítik a nemzeti és regionális partnerségi tervekbe azzal a céllal, hogy növekedjen a rugalmasság, és lehetővé váljon a tagállamok számára, hogy egyedi szükségleteiket tükröző beavatkozásokat alakítsanak ki, mindeközben pedig megmaradjon az uniós szintű irányítás és koordináció ott, ahol szükséges.

Ennek tükrében az elnökség arra törekedett, hogy a fokozott rugalmasságra, szubszidiaritásra és egyszerűsítésre irányuló politikai igényt a közös agrárpolitikára, illetve a közös piacszerkezésre vonatkozó javaslat konkrét módosításai formájában fogalmazza meg. Az elnökségnek a KAP jövőbeli keretével, illetve a közös piacszerkezéssről szóló rendelettel kapcsolatos munkáját ugyanaz a politikai célkitűzés vezérelte, nevezetesen az, hogy méltányos, versenyképes, reziliens és időtálló mezőgazdasági ágazat épüljön ki a KAP közös jellegének és a belső piac integritásának megőrzése mellett.

Ez a megközelítés tükröződik a KAP-ra vonatkozó nemzeti ajánlásokkal kapcsolatos munkában is. Ezek az ajánlások továbbra sem kötelező erejűek, céljuk pedig az, hogy segítsék a tagállamokat a mezőgazdaság és a vidéki térségek fő kihívásainak kezelésében a KAP szempontjából releváns egyedi célkitűzések teljesítése érdekében.

E munka kulcsfontosságú elemét jelentette a KAP-specifikus rendelkezéseknek a nemzeti és regionális partnerségi tervek tágabb keretéből a KAP-ról, illetve a közös piacszervezésről szóló javaslatba való átemelése. Erre annak érdekében került sor, hogy megerősödjön a 2027 utáni KAP jogi struktúrájának koherenciája, olvashatósága és működési egyértelmősége. Bár a jövőbeli KAP-ot a nemzeti és regionális partnerségi tervek tágabb struktúrájának keretei között hajtják majd végre, az elnökség törekedett annak biztosítására, hogy a KAP-ról, illetve a közös piacszervezésről szóló javaslat tükrözze azokat a rendelkezéseket, amelyek kifejezetten e két javaslatához kapcsolódnak, és ezek megfelelő működéséhez szükségesek. Ez a munka szavatolja azt, hogy a tagállamok a számukra biztosított rugalmasságot – például ami bizonyos elemek meghatározását, a támogatás célzottabbá tételét és a beavatkozások nemzeti és regionális realitásoknak megfelelő kialakítását illeti – a KAP és a közös piacszervezés egyértelműen meghatározott keretrendszerén belül gyakorolják, és hogy ez a rugalmasság továbbra is összhangban legyen az új integrált teljesítési modellel.

Ami a mezőgazdasági termelő fogalom meghatározását illeti, az elnökség célja a folytonosság és a jogbiztonság megőrzése volt, ezzel egyidejűleg pedig egy olyan, túlságosan merev uniós fogalom meghatározás elkerülése, amely nem tükrözné a tagállami gazdálkodási modellek sokféleségét.

A tagállamok kérésére több kötelező beavatkozást és intézkedést opcionálissá tettek, és továbbra is a tagállamokra van bízva annak eldöntése, hogy ezek közül melyek és milyen módon járulhatnak hozzá a legjobban a közös európai célkitűzések eléréséhez. E változtatások bevezetésére a szakpolitikai ambíció szintjének fenntartására irányuló célt szem előtt tartva került sor. A kötelező intézkedések opcionális intézkedésekké alakítását egyes esetekben olyan kiegészítő rendelkezések kísérték, amelyek tovább erősítik a rendelet ambíciószintjét, de ezt oly módon teszik, amely biztosítja a tagállamok sajátos szükségleteinek és körülményeinek figyelembevételéhez szükséges rugalmasságot.

Az elnökségi módosítások célja továbbá az is, hogy megerősítsék a szubszidiaritást és a rugalmasságot a jövedelemtámogatás tekintetében azáltal, hogy lehetővé teszik a területalapú jövedelemtámogatásnak a tagállamok által azonosított leginkább rászoruló mezőgazdasági termelőkre való összpontosítását, miközben biztosítják a fiatal mezőgazdasági termelők kötelező magasabb jövedelemtámogatását, erősítve ezáltal a generációs megújulás támogatását.

Az elnökség a generációs megújulás kérdésével azoknak a javasolt módosításoknak a révén is foglalkozott, amelyek a mezőgazdasági termelők részére a nyugdíjkorhatár elérésekor nyújtandó támogatásra vonatkoznak. Az elnökség a kizáráson alapuló megközelítés helyett egy olyan alternatívát vizsgált meg, amely a gazdaságok utódlásának lehetőségeit is magában foglalja. A javasolt szöveg célja, hogy támogassa a földterületekhez való hozzáférést és a gazdaságok irányításának átruházását, tiszteletben tartva ugyanakkor, hogy tagállami viszonylatban sokféleség jellemzi a nyugdíjrendszereket, a gazdaságok felépítését és az utódlási jogviszonyokat.

Az elnökség a felelősségteljes gazdaságvezetést illetően is ugyanezt a logikát követte. Az elnökség által végzett munka arra irányul, hogy fenntartsa a jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeket és a védelmi gyakorlatokat mint közös alapot, de közben rugalmasságot biztosítson a tagállamok számára ahhoz, hogy a védelmi gyakorlatokat nemzeti vagy regionális szinten határozzák meg, figyelembe véve a földrajzi, éghajlati és termelési sajátosságokat. A szöveg a rugalmasságot emellett mentességek útján is biztosítja, és arányossági megközelítést vezet be a mezőgazdasági kistermelők vonatkozásában. A cél annak biztosítása, hogy a rendszer környezetvédelmi szempontból hiteles maradjon, közben pedig arányosabb és működőképesebb legyen a mezőgazdasági termelők és a közigazgatási szervek számára.

Az elnökség által végzett munka arra irányult, hogy nagyobb mozgásteret biztosítson a tagállamok számára ahhoz, hogy a szükségleteiknek megfelelően alakíthassák ki a beavatkozásokat, különösen ami a jövedelemtámogatás, az agrár-környezetvédelmi és éghajlat-politikai intézkedések, valamint az uniós iskolaprogram területét illeti. A tagállamok azon ágazatokat illetően is rugalmasságot kaptak, amelyekhez ágazati beavatkozásokat alakíthatnak ki. Ilyen például az új fehérjenövények ágazata, illetve a len- és a kenderágazat. Az elnökség munkája egyértelművé tette: az ágazati beavatkozásoknak arra kell irányulniuk, hogy diverzifikált és kiegyensúlyozott hozzájárulást nyújtsanak a vonatkozó KAP-specifikus célkitűzések megvalósításához, ezáltal fenntartva a KAP piacorientáltságát.

Következésképpen ez az egyensúly a közös piacszervezéssel kapcsolatos elnökségi munkában is megjelenik – a közös piacszervezés keretében meg kell erősíteni az uniós mezőgazdaság versenyképességét és rezilienciáját, és meg kell őrizni az élelmezésbiztonságot, amihez közös szabályokra és célzott rugalmasságra egyaránt szükség van. Egyes konkrét ágazatokat illetően az elnökségi módosítások arra irányulnak, hogy egyértelműbb uniós keretet építsenek be azokba, lehetőséget biztosítva nemzeti, ágazati vagy területi sajátosságok figyelembevételére: a kender tekintetében egyrészt a termesztésre és a forgalmazásra vonatkozó szabályok pontosításával, ezzel egyidejűleg biztosítékokat vezetve be a tagállamok számára a végrehajtás és az ellenőrzések tekintetében, másrészt megbizonyosodva arról, hogy képesek-e az uniós joggal összhangban szabályozni végfelhasználással kapcsolatos kérdéseket; a fehérjenövények esetében külön ágazat kialakítása és átmeneti elismerési szabályok bevezetése révén a fehérjeértékláncok fejlesztésének támogatása érdekében, a meglévő szervezetek tevékenységének megzavarása nélkül; a cukor tekintetében pedig közös szerződéses keret fenntartása révén, hozzáigazítva azt úgy a cukorrépa-, mint a cukornádtermesztés realitásaihoz.

Az ellátás rendelkezésre állásával kapcsolatos munka is ugyanezen megközelítés mentén folyik. Itt az elnökség arra törekedett, hogy megerősítse a szükséghelyzetek és súlyos válságok idején folytatott uniós koordinációt, felkészülést és információmegosztást, tiszteletben tartva ugyanakkor azt, hogy a tagállamok felelőssége, hogy egyedi körülményeiknek megfelelően megszervezzék a nemzeti intézkedéseket, az illetékes hatóságok munkáját és a tartalékokat.

Az elnökség úgy véli, jelentős előrelépés történt a tekintetben, hogy kiegyensúlyozott megközelítés jöjjön létre. Számos, politikailag fontos elemmel kapcsolatban is sikerült előrehaladást elérni. Az ez idáig megvizsgált módosítások célja, hogy eleget tegyenek a tagállamok rugalmasságra, szubszidiaritásra és egyszerűsítésre irányuló kéréseinek, ugyanakkor megtartsák a KAP-ot mint közös uniós politikát, és biztosítsák, hogy az alapvető KAP-specifikus szabályok koherensek és láthatóak maradjanak a nemzeti és regionális partnerségi tervek új struktúráján belül.

A Tanács által végzett munka megszilárdításához mindazonáltal további politikai iránymutatásra van szükség. A fentiek tükrében felkérjük a delegációkat, hogy válaszolják meg az alábbi kérdést:

Az elnökség arra törekedett, hogy megfelelő egyensúlyt teremtsen a következő három cél között: egyértelműbb és koherensebb jogi keret, nagyobb rugalmasság a tagállamok számára, valamint a közös uniós célkitűzések megőrzése. Ön szerint az elnökségi szöveg teljesíti-e ezeket a célokat, illetve mely részeit kell továbbfejleszteni?
